

Provinciale Staten van Fryslân
Mevr. E. van der Hoek GrienLinks,
dhr. S. Knol FNP

Leeuwarden, 23 mei 2023
Verzonden, **23 MEI 2023**

Ons kenmerk : 02113851
Afd./Opgave : Infrastructuur
Behandeld door : M. Rienstra / (058) 292 88 99 of m.rienstra@fryslan.frl
Uw kenmerk : Schriftelijke vragen bij mail d.d. maandag 24 april 2023
Bijlage(n) : --

Onderwerp : Beantwoording schriftelijke vragen over de zorgen van de Inspectie Leefomgeving en Transport over het toepassen van staalslakken

Geachte mevrouw Van der Hoek en de heer Knol,

Uw schriftelijke vragen op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde, binnengekomen op 24 april 2023, beantwoorden wij als volgt. Voor de volledigheid en de context van de antwoorden, staat hierna uw inleiding.

Uw inleidende toelichting

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) geeft aan dat de huidige regels voor het gebruik van staalslakken de risico's voor mens en milieu onvoldoende afdekken. Staalslakken zijn goedkoper dan zand en grind en zijn op veel plaatsen toegepast. Dit heeft mogelijk grote gevolgen voor de gezondheid van mensen, heeft een negatieve invloed op het milieu en beïnvloedt de kwaliteit van de grond en het grond- en oppervlaktewater.

Bij de Centrale As is de provincie hiermee al geconfronteerd. Het betrof daar het op grote schaal toepassen van staalslakken in min of meer geconditioneerde (afgedekt en boven het grondwater) omstandigheden. Hierover heeft de fractie GroenLinks al eerder vragen gesteld. Maar ook kleinschalige ongeconditioneerde toepassingen leveren grote risico's op. De fracties van GrienLinks en FNP maken zich hierover grote zorgen en stellen daarom de volgende vragen.

Vraag 1: Deelt GS de zorgen van het ILT over het toepassen van staalslakken?

Antwoord vraag 1:
Ja, wij delen deze zorg.

Vraag 2: Deelt u de mening van de ILT dat de huidige wet- en regelgeving rond het toepassen van staalslakken tekort schiet? Zo nee, waarom niet?

Antwoord vraag 2:

Ja, wij delen deze mening. Gebleken is dat door de toepassing van staalslakken onverwachte problemen kunnen optreden door de wijze waarop staalslakken mogen en mochten worden toegepast. De regelgeving zou wat ons betreft hierop aangepast moeten worden. Overigens past de provincie al geruime tijd geen staalslakken meer toe in haar werken. Het is ons bekend dat ook andere overheden hiermee zijn opgehouden.

Vraag 3: Welke risico's lopen de eigenaren en gebruikers van de grond waarop staalslakken zijn toegepast? Welke parallellen zijn er daarbij bij het toepassen van asbestafval in de omgeving van de asbestcementfabriek in het Overijsselse Goor?

Antwoord vraag 3:

Daar waar staalslakken zijn toegepast onder de Sintrale As en de Haak om Leeuwarden, liggen die onder de verhardingsconstructies. Het eigendom van deze wegconstructie onder de Sintrale As ligt bij de provincie. Die van de Haak om Leeuwarden bij Rijkswaterstaat en de gemeente Leeuwarden. Problemen ontstaan als de staalslakken in aanraking komen met water. Hierover hebben wij uw Staten middels brieven d.d. 21 augustus 2021 (kenmerk 01914240), d.d. 5 oktober 2021 (kenmerk 01919158), d.d. 23 november 2021 (kenmerk 01937461), d.d. 14 december 2021 (kenmerk 01944753), d.d. 15 maart 2022 (kenmerk 01975270), d.d. 21 juni 2022 (kenmerk 02001685) en d.d. 12 juli 2022 (kenmerk 02011483) reeds nader geïnformeerd.

Als mens, plant of dier in aanraking komen met het lekwater uit het staalslakkenpakket, kunnen gezondheidsproblemen ontstaan. Om die reden is vanaf het moment dat deze problemen bij de Sintrale As zijn geconstateerd, het lekwater opgevangen én afgevoerd naar een verwerkingsinrichting.

Wij zien geen parallel tussen de problemen met vervuild lekwater en asbest. Bij asbest is er sprake van inhaleren van droge deeltjes uit de atmosfeer. Bij de toepassing van staalslakken gaat het over water en mogelijke bodemverontreiniging en schade aan flora en fauna welke in direct contact staan met sterk alkalisch water en mogelijk uitloging van zware metalen.

Vraag 4: Is er zicht op waar en in welke hoeveelheden staalslakken in grootschalige en kleinschalige toepassingen in Fryslân door de provincie en andere bedrijven en overheden zijn toegepast. Is duidelijk of deze toepassingen op een juiste manier zijn uitgevoerd en hoe vindt de handhaving hierop plaats?

Antwoord vraag 4:

Voor het provinciale areaal is er exact zicht op de toepassing van staalslakken. Die liggen alleen onder de Sintrale As. Wij verwijzen hierbij naar de onder antwoord op vraag 1 aangehaalde brieven van 21 september 2021 en 5 oktober 2021. Daarnaast zijn zoals bekend staalslakken gebruikt bij de aanleg van de Haak om Leeuwarden.

Ons zicht op de toepassing bij bedrijven, Rijk, gemeenten en Wetterskip is voor het overige zeer beperkt. Hier en daar worden wij door onze bestuurlijke en maatschappelijke partners gevraagd mee te denken i.v.m. de opgebouwde kennis bij onze projecten. De betreffende gemeente is bevoegd gezag voor wat betreft het Besluit Bodemkwaliteit en schakelt zo nodig

de Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO) in voor het toezicht op de naleving van de wettelijke kaders.

Vraag 5:

Welke mogelijkheden heeft de provincie om het gebruik van staalslakken te verbieden of terug te dringen?

Antwoord vraag 5:

Het verbieden middels wetgeving is de bevoegdheid van de rijksoverheid. Wel kan de provincie zelf de keuze maken om bij provinciale projecten staalslakken wel of niet toe te staan. In het antwoord op vraag 2 is al te lezen dat de provincie het toepassen van staalslakken in provinciale projecten niet meer toestaat.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

A. Schepers, MSc, secretaris